

Акти МОП як джерела трудового права України

Право на працю є конституційним правом людини і це закріплено в Конституції України. Саме завдяки праці людина задовольняє не тільки свої власні потреби, а й потреби суспільства.

Гарантування гідних умов роботи є важливим аспектом міжнародних трудових стандартів і прав людини. Міжнародний договір - це письмова угода, укладена між двома чи більше суверенними державами або міжнародними організаціями, яка встановлює права і обов'язки сторін у певних питаннях. Міжнародні договори можуть мати різні назви, такі як угода, конвенція, пакт, протокол, угода тощо, але їх головна мета полягає в закріпленні правил міжнародних відносин і співпраці. Це забезпечує захист прав працівників та забезпечує їхнє гідне та справедливе ставлення на робочому місці. Співпраця України, наприклад, з МОП (Міжнародна організація праці) направлено на:

- ратифікацію і практичне здійснення конвенцій, пактів, договорів ратифікованих Україною.

- реформування трудового законодавства та підтримка реформ у сфері соціального страхування і соціального забезпечення;

- розробка і реалізація програм підтримки зайнятості, в тому числі молоді, інвалідів, осіб, які постраждали від торгівлі людьми;

- реформування статистики праці;

- сприяння формуванню і підвищенню ефективності управління трудовими ресурсами і його складових. [7,с.62]

Ось кілька з міжнародних договорів та конвенцій, що визначають принципи та норми щодо гарантування гідних умов праці :

Міжнародна конвенція про відпустки з оплатою, 1936 (№ 52) [2]: Ця конвенція Міжнародної організації праці (МОП) встановлює норми щодо оплати відпусток працівників і забезпечення їхнього відпочинку. Кожна особа, до якої застосовується ця Конвенція, має право після безперервної роботи тривалістю один рік на щорічну оплачувану відпустку, що дорівнює принаймні шістьом робочим дням. Особи віком до шістнадцяти років, серед них учні, мають право після безперервної роботи тривалістю один рік на щорічну оплачувану відпустку, що дорівнює принаймні дванадцятьом робочим дням. Але до щорічної оплачуваної відпустки не залічують: офіційні й традиційні свята; перерви в роботі через хворобу.

Конвенція 1981 року про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище, 2011 (№ 155) [3]: Ця конвенція регулює питання створення гідних умов праці для всіх працівників та включає в себе заходи щодо охорони від впливу шкідливих чинників, безпеки та гігієни на робочому місці. Запобігання нещасним випадкам і завданню шкоди здоров'ю, що виникають унаслідок роботи, пов'язані з нею або в ході неї, мінімізуючи настільки, наскільки це є обґрунтовано практично можливим, причини небезпек, притаманних виробничому середовищу.

Декларація Міжнародної організації праці щодо основних принципів і прав у сфері праці, 1998 [4]: Ця декларація містить основні принципи щодо гідних умов праці, включаючи свободу асоціації та колективного переговорного процесу, визначення стандартів праці і механізми боротьби з дискримінацією.

У галузі регулювання заробітної плати найбільш важливими є Конвенції № 131 [5] про встановлення мінімальної заробітної плати (1970 р.), № 95 про охорону заробітної плати (1949 р.) [6]. При визначенні мінімальної заробітної плати пропонується враховувати потреби працівників і членів їх сімей (з урахуванням загального рівня заробітної плати в країні); вартість життя; соціальні допомоги; порівняльний рівень життя різних соціальних груп; економічні міркування, включаючи вимоги економічного розвитку; рівень продуктивності праці та бажане досягнення і підтримку високого рівня зайнятості. Конвенція про встановлення мінімальної заробітної плати не ратифікована Україною, що дозволяє встановлювати мінімальну заробітну плату без урахування міжнародних стандартів і без наукового та техніко-економічного обґрунтування. Разом з тим, діє норма ст. 95 КзПП України про те, що мінімальна зарплата не може бути нижчою за прожитковий мінімум для працездатних осіб [8, с. 7-8].

Таким чином, гідна праця - це нагальна потреба і потреба суспільства в цілому, яке визначає його майбутнє. кожна країна повинна встановити свої власні цілі щодо скорочення дефіциту гідної праці в поєднанні зі своїми власними недоліками, умовами, можливостями, рівнем розвитку, історичними та культурними традиціями. Гарантування гідних умов праці та механізми реалізації цього права є дуже важливим як в країнах Європи, так і в Україні. Через ратифікацію міжнародних договорів держава зобов'язується виконувати умови цього документу. Для України стоїть завдання вдосконалення системи соціального захисту населення, яка повинна визначатися на основі національної системи.

Література

1. Кодекс законів про працю від 01.06.1972р
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
2. Конвенція Про щорічні оплачувані відпустки №52 від 06.07.1956р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_003#Text
3. Конвенція 1981 року про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище №155 від 02.11.2011р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_050#Text
4. Декларація МОП основних принципів та прав у світі праці від 18.06.1998р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_260#Text
5. Конвенція Міжнародної організації праці №131 про встановлення мінімальної заробітної плати з особливим урахуванням країн, що розвиваються від 29.04.1972р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_149#Text
6. Конвенція про захист заробітної плати №95 від 30.06.1961р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_146#Text

7. Костюк В. Л. Міжнародні договори у системі джерел трудового права: науково-теоретичний підхід. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право.* 2015. Вип. 31(2). С. 65-68.

8. Золотарьова О. А. Міжнародне трудове право. [Електронний ресурс]. Електронний навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Одеського інституту МАУП. ОІ МАУП, 2021. 45 с.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**